

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 219g/2019

privind excepția de neconstituționalitate
a articolului 259 alin. (3) din Codul de procedură penală
(*prelungirea termenului urmăririi penale*)

CHIȘINĂU

2 martie 2020

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlii Vladimir ȚURCAN, *președinte*,
dlii Eduard ABABEI,
dnei Domnica MANOLE,
dlii Nicolae ROȘCA,
dnei Liuba ȘOVA,
dlii Serghei ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dlii Gheorghe Reniță, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată pe 13 decembrie 2019,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 2 martie 2020 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a articolului 259 alin. (3) din Codul de procedură penală, ridicată de dl avocat Alexandru Bot, în dosarul nr. 1a-261/19, pendinte la Curtea de Apel Bălți.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de către un complet de judecată de la Curtea de Apel Bălți format din judecătorii doamnele Ala Rotaru, Ruslana Burdeniuc și domnul Dumitru Pușca, în baza articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe 8 februarie 2019, Judecătoria Drochia, sediul Râșcani, a pronunțat o sentință prin care a fost încetat procesul penal de învinuire a dlor Alexei Chele și Marcel Prepelița de comiterea infracțiunii prevăzute de articolul 248 alin. (5) literele b și d) [*contrabanda*] din Codul penal, din motiv că faptele acestora întrunesc elementele constitutive ale contravenției prevăzute de articolul 287 alin. (10) [*încălcarea regulilor vamale*] din Codul contravențional. De asemenea, instanța a încetat și procesul contravențional de învinuire pentru comiterea contravenției prevăzute de articolul 287 alin. (10) din Codul contravențional, din motivul expirării termenului de prescripție pentru tragere la răspundere contravențională. Totodată, instanța a dispus confiscarea sumei de 201716 de lei, contravaloarea a 14348 de pachete de țigări de diferite mărci, cu timbru de acciz al Republicii Moldova, pe care persoanele menționate le-au trecut peste frontiera vamală a Republicii Moldova prin tănuire de la controlul vamal.

4. Apărătorul dlor Alexei Chele și Marcel Prepelița, dl avocat Alexandru Bot, a contestat cu apel sentința primei instanțe. În cererea de apel, avocatul a invocat, între altele, că procesul penal intentat în privința dlor Alexei Chele și Marcel Prepelița trebuie încetat din motivul nulității mai multor acte procesuale întocmite cu încălcarea termenului fixat de către procuror pentru urmărirea penală.

5. Pe 4 decembrie 2019, în cadrul ședinței de judecată, dl avocat Alexandru Bot a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 259 alin. (3) din Codul de procedură penală.

6. Printr-o încheiere din aceeași dată, Curtea de Apel Bălți a admis cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 21 Prezumția nevinovăției

„Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]”

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

8. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală sunt următoarele:

Articolul 255 Ordonanțele organului de urmărire penală

„(1) În desfășurarea procesului penal, organul de urmărire penală, prin ordonanță, dispune asupra acțiunilor sau măsurilor procesuale în condițiile prezentului cod. Fiecare dintre acțiunile sau măsurile procesuale dispuse de către organul de urmărire penală se motivează, obligatoriu, în mod separat.

(2) Ordonanța trebuie să fie motivată și să cuprindă: data și locul întocmirii, numele, prenumele și calitatea persoanei care o întocmește, cauza la care se referă, obiectul acțiunii sau măsurii procesuale, temeiul legal al acesteia și semnătura celui care a întocmit-o. **Ordonanța nesemnată de persoana care a întocmit-o nu are putere juridică și se consideră nulă.** Dacă organul de urmărire penală consideră că este cazul să fie luate anumite măsuri, face propuneri motivate în ordonanță.”

Articolul 259 Termenele urmăririi penale

„(1) Urmărirea penală se efectuează în termen rezonabil.

(2) Termenul de urmărire penală într-o cauză concretă se stabilește de către procuror prin ordonanță, ținându-se cont de criteriile de apreciere a termenului rezonabil prevăzute la art. 20 alin. (2).

(3) Termenul de urmărire penală fixat de procuror este obligatoriu pentru ofițerul de urmărire penală și poate fi prelungit la solicitarea acestuia.

(4) În cazul în care este necesar a prelungi termenul de urmărire penală, ofițerul de urmărire penală întocmește un demers motivat în acest sens și îl prezintă procurorului înainte de expirarea termenului fixat de acesta.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că articolul 259 alin. (3) din Codul de procedură penală nu conține dispoziții care ar stabili sancțiunile pentru încălcarea termenului de efectuare a urmăririi penale. Autorul sesizării menționează că în cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate procurorul nu ar fi semnat o ordonanță de prelungire a termenului de desfășurare a urmăririi penale. Destinatarul legii poate doar să presupună că încălcarea termenului stabilit pentru efectuarea urmăririi penale ar avea ca efect nulitatea actelor procedurale sau reducerea pedepsei conform articolului 385 alin. (4) din Codul de procedură penală.

10. În opinia sa, prevederile criticate contravin articolelor 1 alin. (3), 21 și 23 alin. (2) din Constituție.

B. Aprecierea Curții

11. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

12. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Codului de procedură penală, ține de competența Curții Constituționale.

13. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de reprezentantul unei părți în proces. Astfel, sesizarea este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

14. Curtea reține că o altă condiție pentru formularea excepției de neconstituționalitate o constituie aplicabilitatea prevederilor contestate în cauza în care a fost ridicată excepția (a se vedea HCC nr. 2 din 9 februarie 2016, § 82). Norma contestată trebuie să aibă incidență în soluționarea

cauzei aflate pe rolul instanței de judecată (a se vedea DCC nr. 18 din 13 februarie 2020, § 16, și jurisprudența citată acolo).

15. Curtea reține că autorul excepției de neconstituționalitate contestă dispozițiile articolului 259 alin. (3) din Codul de procedură penală. Acest articol prevede că termenul de urmărire penală fixat de procuror este obligatoriu pentru ofițerul de urmărire penală și poate fi prelungit la solicitarea acestuia.

16. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză în care se examinează legalitatea și temeinicia unei sentințe de încetare a procesului penal, din motiv că fapta ar întruni elementele constitutive ale unei contravenții (a se vedea *supra* § 3 și § 4). Curtea admite că instanța de apel va verifica modul în care au fost aplicate dispozițiile contestate. Așadar, prevederile contestate sunt incidente litigiului.

17. Prevederile contestate nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

18. Curtea reține că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept din Constituție în cauza concretă din fața instanțelor de drept comun (a se vedea DCC nr. 8 din 24 ianuarie 2020, § 27). Curtea trebuie să verifice, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate constituie o ingerință în vreun drept fundamental.

19. Autorul excepției de neconstituționalitate a invocat că prevederile contestate contravin articolelor 1 alin. (3) [*preeminența dreptului*], 21 [*prezumpția nevinovăției*] și 23 alin. (2) [*calitatea legii*] din Constituție.

20. Cu privire la pretinsa încălcare a articolului 21 din Constituție, Curtea reține că acest articol garantează principiul prezumției de nevinovăție, potrivit căruia orice persoană acuzată de comiterea unui delict este prezumată nevinovată până atunci când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale. În același sens, potrivit articolului 6 § 2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până atunci când vinovăția sa va fi legal stabilită. Astfel, Curtea subliniază că orice persoană este considerată nevinovată până la rămânerea definitivă a unei hotărâri judecătorești de condamnare (DCC nr. 4 din 20 ianuarie 2020, § 22). Faptul că termenul de urmărire penală fixat de procuror este obligatoriu pentru ofițerul de urmărire penală și că acest termen poate fi prelungit la solicitarea acestuia nu ridică o problemă din perspectiva articolului 21 din Constituție. Prin urmare, dispozițiile contestate nu aduc vreo ingerință principiului prezumției de nevinovăție.

21. Cu privire la pretinsa încălcare a articolelor 1 alin. (3) și 23 alin. (2) din Constituție, Curtea reiterează că aceste articole nu au o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabile, autorul sesizării trebuie să demonstreze existența unor ingerințe în drepturi substanțiale garantate de Constituție. Abia în cadrul analizei caracterului justificat al ingerinței în drepturile fundamentale garantate de Constituție Curtea poate pune în operă valorile și standardele pe care le garantează articolele

menționate mai sus: preeminența dreptului, calitatea legii (DCC nr. 7 din 24 ianuarie 2020, § 17; DCC nr. 8 din 24 ianuarie 2020, § 28).

22. Curtea constată că, de fapt, problema ridicată în sesizare vizează stabilirea efectelor în cazul nesemnării unei ordonanțe de prelungire a termenului pentru desfășurarea urmăririi penale. De asemenea, autorul sesizării pune problema determinării sancțiunii pentru actele și acțiunile procesuale întreprinse de către ofițerul de urmărire penală/procuror după expirarea termenului fixat pentru urmărirea penală.

23. În acest sens, potrivit articolului 255 alin. (1) teza I din Codul de procedură penală, în desfășurarea procesului penal, organul de urmărire penală, prin ordonanță, dispune asupra acțiunilor sau măsurilor procesuale. Curtea observă că articolul 255 alin. (2) din Codul de procedură penală prevede expres că ordonanța nesemnată de persoana care a întocmit-o nu are putere juridică și se consideră nulă. Totodată, articolul 251 din același Cod reglementează nulitatea actelor procedurale.

24. Așadar, aspectele ridicate în sesizare țin de interpretarea și aplicarea legii și exced competenței Curții Constituționale (a se vedea DCC nr. 6 din 23 ianuarie 2020, § 29, și jurisprudența citată acolo). Această competență le revine instanțelor de judecată. De altfel, și Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că rolul decizional conferit instanțelor de judecată urmărește tocmai înlăturarea dubiilor ce persistă cu ocazia interpretării normelor (*Rohlena v. Cehia* [MC], 27 ianuarie 2015, §50).

25. Curtea nu atestă, în prezenta cauză, vreo problemă de constituționalitate.

26. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 259 alin. (3) din Codul de procedură penală, ridicată de dl avocat Alexandru Bot, în dosarul nr. 1a-261/19, pendinte la Curtea de Apel Bălți.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Vladimir ȚURCAN

Chișinău, 2 martie 2020
DCC nr. 24
Dosarul nr. 219g/2019